

ΤΟ ΣΚΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ*)

2.

ΠΩΣ ΓΕΝΝΙΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ.

Ἀξιοσημείωτα γεγονότα καὶ σοβαροὶ σταθμοὶ τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ εἶναι πρῶτα, ὅτα σὺ βούλωμα τῆς βρεφικῆς ἡλικίας του καὶ στὴν ἀρχὴ τῆς παιδικῆς ἡ μάννα τοῦ ἀποκόβει τὸ γάλα τοῦ κόρφου τῆς καὶ δεύτερο σὰν τὸ πρῶτοστέλνει στὸ σχολεῖο. Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ καταλάβουμε πῶς καὶ στὶς δύο περιπτώσεις ἀναιῶνι καταβάθαι μέσα του τὸ παιδί κάποιον ἀκοίμητο πόνο, πιστεύοντας πῶς μὲ τὸ καινούριο φέριμά της τὸ ἐπίμονο καὶ ἀμείλιχτο ἡ μαννοῦλα του ἐγκατάλειψεν καὶ περιφρόνησεν καὶ σκληρότητα τοῦ δείχνει. Καὶ κατὰ τὴν αἰσθητικὴν καὶ σὰ νοσταλγίαν καὶ πλῆγῃ τὴν καρδιά του. Γι' αὐτὸ καὶ παραπονιέται καὶ εἶναι γεμάτο θυμὸς καὶ μὲ τὸ παραμικρὸν κλαίει καὶ χάνει τὴν ὁρεξίαν του καὶ τὶς πιότερες φορές ἀρρωστῇ. Κ' εἶναι φυσικὸν αὐτὸ τὸ πρῶμα. Κάνει πράματα ἐντύπωση πολὺ βαθεῖα καὶ φέρνει σωματικὰς μεταβολὰς καὶ ψυχικὰς ταραχὰς καὶ ἀπότομη μεταβολὴ τῆς ζωῆς, τῆς περιουκλωσίας, τῆς διαίτας καὶ τῆς ἀσκολίας ἔπως στὴν κάθε ζωὴν ὑπαρξὴν ἔτσι καὶ στὸν ἄνθρωπον καὶ πρῶτοντος στὸ εὐαίσθητον παιδί. Κι ὅταν ἀκόμα οἱ καινούριοι τῆς ζωῆς ὅροι εἶναι πρὸς καλὸν καὶ πρὸς πῶρον ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς, πάλιν ἡ ἀπότομη ἀλλαγὴ ὄλων τῶν γνωστῶν καὶ συνειθισμένων καὶ πατροπαράδοτων καὶ φυσικῶν γεννᾷ μέσα μας ἔχει εὐάρεστα κατὰ βάθος συναισθήματα. Ἄν ὅμως ἡ νέα κατάστασις ἀντιστρατεύεται πρὸς τοὺς ἀπαρτίζοντας νόμους τῆς φύσεως καὶ ἐναντιώνεται πρὸς τὴν βιολογίαν καὶ καταπολεμῇ αἰῶνων προδιάθεσες καὶ κληρονομικὰς βαθισορῶντες ροπὰς ποὺ χαρακτηρίζουν ὅλο τὸ εἶδος καὶ ἔχει μερικὸν μονάχ' ἀντιπροσώπους, ἐξάπαντος ἡ καινούρια αὐτὴ κατάστασις θὰ κολοβώσῃ, θάκρωτηριάσῃ, θὰ προκαλέσῃ σπουδαῖες ὁργανικὰς ἀλλοιώσεις, τοπικὰς ἢ γενικὰς ἀτροφίας ἢ υπερτροφίας, ἐξαντλητικὸν ψυχικὸν συγκλονισμόν καὶ πολὺ πιθανὸν μαρasmus καὶ πρόωρον θάνατον.

Κι ὡς δοῦμε πῶς ἔχει ἡ ἀλλαγὴ τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ μας, ὅταν ἀφίνει τὸ σπῆτι καὶ ἀρχίζει τὴν ταχτική του φοίτησιν στὸ σχολεῖο. Καθὼς πολὺ ὀρθὰ γράφει ὁ γερμανικὸς Παιδαγωγός (Ἑπιστ. α' εἰς Gessner) «ἴσαμε τὸν πέμτον χρόνον τῆς ζωῆς τους

*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ σὺ φύλλο 350.

γάλην πράσινον πέτραν.

— Τί νὰν τὸ κάνω, Γρηγόρη;

— Δὲ μοῦ χρειάζεται πιά· τάγορασσά σὸ ἐξωτερικὸν πέντε λίρας.

— Ὁ Μαθιὸς δὲν ἤθελε μὲ κανένα λόγον νὰ τοῦ τὸ πᾶρ καὶ προσπαθῇ νὰ τοῦ τὸ ξαναβάλῃ στὸ χέρι.

— Πάρ' το σοῦ λέω. Τί νὰν τὸ κάνω. Πάρ' το καὶ πούλα το. Λίγα θὰ ξοδέψῃς γιὰ μένα· τάλλα κράτησέ τα.

— Τί νὰ κάνῃ καὶ ὁ Μαθιός, τὸ πᾶρ καὶ τὸ φόρεσεν στὸ χέρι του.

— Καλὰ, εἶπε, σὰ σηκωθῇς σ' τὸ δύνω.

— Ὁ ἄρρωστος τὸν κοίταξε μὲ πᾶρπον, πικρὸν γέλασεν καὶ δὲν τοῦτε λέξεν.

— Τὴν ὥρα κείνη οἱ νοσοκόμοι ἀνάβαιναν τὰ φῶτα. Ὁ ἥλιος εἶχε βασιλέψῃ καὶ μέσα στὸ θάλαμον δὲν καλοδύλαπεν. Ὁξω βριστοῦσε ἀκόμα τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

— Ὁ μαστρο Μαθιὸς σηκώθηκε· διέβριστο πιά. Αἰστανότανε μεγάλο βάρος στὸ στῆθος του καὶ ἤθελε ἀγέρα.

— Σηκώθηκε κρατώντας τὸ χέρι τοῦ Γρηγόρη.

— Πάω...

ἀφίνονε τὰ παιδιὰ τους οἱ γονεῖς νὰ εἶναι ὅπως διόλου κύριαι τῆς φύσεως· ἐπιτρέπουν νὰ ἐπιδρῶνεν σ' αὐτὰ ὅλες οἱ ἐντύψεις ποὺ λαβαίνουν καὶ στυγμὴ. Καὶ τὰφίνονε νὰ νοιώθουν τὴν δύναμίν τους καὶ νὰ κολοβώσῃ μ' ὅλες τὶς αἰσθητικὰς τῆς λευτεριάς καὶ τῆς χαρᾶς.... Κι ἀφοῦ τὰφίσουνε λεύτερα νὰ γενοῦν πέντε χρόνια τὴν αἰσθητικὴν τούτην ζωὴν, τὴν τόσο εὐκάριστον, ἀξάφνου ἐξαφανίζονται μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια τους ὅλη τῆς φύσεως, γιὰ νὰ ἰδῇ μὴ δύναμιν τυραννικήν, νὰ σταματήσῃ τὴν γητεύτρα πορεία τῆς ἀνεξάρτητης καὶ λευτερῆς ὑπαρξέως τους, νὰ τὰ ρίξῃ μὲ τὸ σωρὸν, σὰν πρόβατα, μέσα σὲ μιὰ μολυσμένη καὶ βρωμερὴν κάμαραν, νὰ τὰ τραβήξῃ ἀλύπητα ὥρες καὶ μέρες καὶ βδομάδες καὶ χρόνια ἀπάνω στὴ θεωρίαν τῶν δυστυχισμένων γραμμάτων, τῶν γραμμάτων, τῶν τόσο μονότονων καὶ χωρὶς κανένα θέλημα καὶ νὰ καθιερώσῃ τέλος σ' ὅλην τὴν ζωὴν ἕνα δρόμον, ποὺ θὰ εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ὑπαρξὴν τους καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ στὴν παραφροσύνην. Κ' ἐνῶ τὸ παιδί στὸ σπῆτι τοῦ εἶτανε περιτριγυρισμένο ἀπὸ πρόσωπα τόσο γνωστὰ καὶ τόσο ἀγαπημένα, ποὺ τὸ διαφύροντες γι' αὐτὸ εἶτανε ἀκοίμητο πάντα, στὸ σχολεῖο ἔχει μπροστὰ τοῦ τὸ δάσκαλον, ἕνα πρόσωπον ξένον καὶ ἀσυνήθιστον, ποὺ θάρρει πῶς ἀπὸ ἐξωτερικὴν ἐπιβολὴν καὶ ὑποχρέωσιν καὶ ἔχει ἀπὸ ἐσωτερικὴν ἀνάγκην καὶ θερμὴν ἀγάπην, ἔχει ἀναλάβει νὰ διδάξῃ τὰ παιδιὰ, ὅπως-ὅπως, μερικὰ πράματα, καὶ τοὺς συμμαθητὰς τους ὅλα ξένα πρόσωπα, μὲ τὶς ζούλιες τους, τὶς μικροπονιὰς τους καὶ τὰ παιδικὰ τους πάθη. Κ' ἐνῶ στὸ σπῆτι καὶ στὴν γειτονίαν ζωὴν καὶ λεύτερον κοίταζε μὲ περιέργειαν τὰ διάφορα ἀντικείμενα τοῦ κόσμου καὶ σκημάτιζε στὴν ψυχὴν τοῦ αὐτόματου καὶ χωρὶς νὰ τὸ νοιώθῃ παράστασις καὶ φυσικὴ ἢ πρωτογενῆς ἐννοίας καὶ παίζοντας μὲ τὰ δερμάτια τοῦ ἡ μ' ἄλλα παιδιὰ ἢ καὶ κουβεντιάζοντας μὲ τὴν μάνναν του ἔκρινε συλλογισμοὺς καὶ κρίσεις, χωρὶς νὰ τὸ ἐμποδίσῃ κανεὶς ἢ νὰ τὸ φοβίσῃ τίποτε, στὸ σχολεῖο ξεναντίας περιωρισμένο μέσα σὲ μιὰ πληχτική κάμαραν, μαγκωμένο σὲ μιὰ θεοσύλα στενόχωρον, μὲ τὸ φῶς τῆς τιμωρίας καὶ τῆς νηστείας πάντα μπροστὰ στὰ μάτια του, κουραστικὰ καὶ ἀνοῦσια καὶ μὲ τὸ ζῶρι ὑποχρεώνεται νὰ μάθῃ τὰ γράμματα, ἔτα γράμματα, τὴν πρώτη αὐτὴ τιμωρίαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὰ χαρακτηρίζει ὁ περίφημος Παιδαγωγός (Γ. μ.). Κ' ἐνῶ στὸ σπῆτι ἢ στὸ δρόμον τὸ παιδί ἀνερώτητα μπορούσε, ὅταν ἤθελε, νὰ κου-

νηθῇ, νὰ πηδήσῃ, νὰ τρέξῃ, νὰ γελᾷ, νὰ κουβεντιάσῃ, νὰ τραγουδήσῃ, — στὸ σχολεῖο ἐξαναγκάζεται νὰ μένῃ ὅλες σκεδὸν τὶς ὥρες ἀκούνητο, σὰν ἄγαλμα, καὶ ἀμίλητο καὶ ἀγέλαστο. Εὐκολονόητο πόσο φοβερὰ ἀντιφυσιολογικὴν εἶναι αὐτὸ, ἀφοῦ ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητη εἶναι στὸ παιδί ἡ κίνησις, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ θραπῇ, νὰ μεγαλώσῃ, νὰ ὑψώσῃ ἀποτελεσματικὰ καὶ μὴ μὴ τῆς δύναμιν καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ἄκραν ὕψους. Κ' ἔτσι στὸ σχολεῖο μὲ τὴν ἀκίνησιν, τὸν περιορισμὸν, τὴν σιωπὴν, τὴν μονοτονίαν, τὴν παντοπνίαν καὶ μὲ τὸ στασιμὸν σοβαρότητα, τὴν ἔλλειψιν καὶ λευτερίαν, μέσα σ' ἕνα ἀκράθαρτον ἀγέρα, ἐμποδίζουμε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ «ὁμολογούμενως τῇ φύσει ζῆν», καθὼς λέει καὶ ὁ Ζήνων ὁ Κιτιεύς (Διογ. Λαερτ. 7, 1, 87) καὶ καταστρέφουμε καὶ σωματικὴν καὶ ψυχικὴν δεξιότητά τους καὶ φυγαδεύουμε ἀπὸ τὶς ψυχολογίας τους τὴν χαρὰν, ποὺ κατὰ τὸν κοινωνιολόγον C. Wagner («ἀπλ. ζωὴ») «εἶναι μιὰ ἱερὴ φλόγα, ποὺ πρέπει ἀδιάκοπα νὰ διατηροῦμε καὶ ποὺ καταυγάζει τὴν ζωὴν μὲ τὸ λαμπρὸν τῆς φῶς». Κ' ἡ στρέβλωση αὐτὴ καὶ φυσικῆς τῶν παιδιῶν ἀνάγκης, καὶ φυσιολογικῆς λειτουργίας τοῦ ὁργανισμοῦ τους, καὶ πνευματικῆς τους αὐτενεργείας, ὅχι μονάχα τὰ κάνει μελαγχολικά, ἀδύνατα, ἀπαισιόδοξα, χλωμά, ὀκνηρά καὶ ἀρρωστικά, μὰ καὶ χύνει μέσα τους τὸ πρῶτον φάρμακον τοῦ μίσους καὶ τῆς σιχασιάς πρὸς τὸ σχολεῖο.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θύμης, σὰ σκόλασε, γερὰ πῆρε τὴν ἀπόφασιν μέσα του, νὰ μὴ ξαναπατήσῃ στὸ σχολεῖο καὶ ψιθύρισε μέσα στὰ δόντια του «ποῦ μὲ ξαναπιάνεις πιά ἐμένα»!

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΕΝΑ ΜΑΡΤΑΠΑΡΙ

Πρῶτα, 26 τοῦ Θεριστῆ 1909

Φίλε «Νουμά»,

Τὸ χτεσινὸ φύλλον τῆς «Πρόδοξ» τῆς Πόλης,

τοῦ στὰ μάτια τοῦ μαστρο-Μαθιοῦ καὶ ἡσυχᾶς.

..

Δυὸ νοσοκόμοι περνοῦσαν κοντὰ στὸ κρεβάτι. — Φίστε τὸ παραβάν, τοὺς εἶπε μὲ σιγαλὴ φωνὴ ὁ ἀδερφεύς.

Οἱ νοσοκόμοι γυρίσανε, εἶδαν καὶ φύγανε κουτώντας τὸ κεφάλι.

Ὁ μαστρο Μαθιός, τοῦ κρατοῦσε ἀκόμα τὸ φίλον τοῦ σπῆτος ἀγκυλιά του, κοίταξε στὰ μάτια τὴν ἀδερφήν, σὰ νὰ ζητοῦσε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν.

— Πέθανε, τάποκρίθηκε κείνη μὲ σιγαλὴ φωνήν.

Σιγὰ σιγὰ ὁ μαστρο Μαθιὸς ἀπόθεσε τὸν πεθαμένο στὸ προσκέφαλον. Σιγὰ σιγὰ, σὰ νὰ φοβότανε μὴν τὸν ξυπνήσῃ καὶ τὰ μάτια του τρέχανε βρῆσες τὸ κατὸ δάκρυ. Τὸν φίλησε, τὸν ξαναφίλησε στὸ μέτωπον, τοῦ καθάρισε τὸ στόμα μὲ τὸ μαντιλάκι του καὶ μὲ τὰ τρεμουλιασμένα του δάχτυλα τοῦ κλείσεν τὰ μάτια.

Τὴν ὥρα κείνη οἱ νοσοκόμοι φέρανε τὸ παραβάν καὶ τὸ βάσανε μπρὸς τὸ κρεβάτι. Οἱ ἄλλοι ἄρρωστοι δὲν ἔπρεπε νὰ ἰδοῦν τὸν πεθαμένο.

— Πάμε τώρα, εἶπε ἡ ἀδερφή στὸ μαστρο-Μαθιό.

Ἐκεῖνος ἔσκυψε καὶ ξαναφίλησε τὸν πεθαμένο φίλον του καὶ βγαίνοντας ἀπ' τὸ παραβάν:

— Ἀκούστε, εἶπε κλαίγοντας στὴν ἀδερφή. Αὐριο θὰ τοῦ κάνω γὰ τὴν κηδείαν. Θαρρῶ πῶς τὸ δαχτυλίδι τοῦ φτάνει.

ΓΕΩΡ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΓΛΑΚΗΣ

Ὁ Γρηγόρης γύρισε τὰ μάτια καὶ τὸν εἶδε.

— Φεύγεις... Μαθιέ;

— Πάω, καμμένε· ἔχω τὴν Ἑλένην στὸ κρεβάτι.

Τὸ πρῶτον γυρίζω.

— Ὁ ἄρρωστος ἀναστήναξε.

— Σκύψε, θέλω νὰ σοῦ πῶ κάτι. Σκύψε.

Ὁ μαστρο-Μαθιὸς ἔσκυψε. Ἐφερε ταῦτί του κοντὰ στὸ στόμα τοῦ φίλου του. Ὁ ἀνασασμός του τὸν ἔκαιγε στὸ πρόσωπον.

— Ἐλα κοντά, ψιθύρισε ὁ Γρηγόρης. Κοντά... σκύψε... νὰ σοῦ πῶ.

Κάτι σὰν καλαδισμός ἀκούστηκε καὶ ἔπειτα ἕνας ἔρρος βήχας. Ὁ Γρηγόρης φίλησε μὲ λαχτάρια τὸ μαστρο-Μαθιό στὸ πρόσωπον. Ἦθελε νὰ τοῦ μιλήσῃ, μὰ τὸν ἔπνιζεν ὁ βήχας.

Ὁ μαστρο Μαθιὸς ἔβαλε τότε τὸ ἕνα χέρι κάτω ἀπ' τὴν πλάτην τοῦ ἄρρωστου, τὸ ἄλλο κάτω ἀπ' τὸ κεφάλι του καὶ τὸν ἀνασήκωσε στὴν ἀγκυλιά του. Μὰ ὁ βήχας δὲν ἔπαυε. Ἡ ἀδερφή ποὺ εἴτανε στὸ πλαϊνὸ κρεβάτι ἔτρεξε, πῆρε τὸ ποτήρι μὲ τὸ νερὸ καὶ τῶφενε στὰ χεῖλη τοῦ ἄρρωστου, μὰ κείνος δὲν ἤπιε.

Ἐβλεπε λιγάκι ἀκόμα, ὡς ποὺ κόκκινον σάλιο ἔβαψε τὰ χεῖλη του. Ἐπειτα κάρφωσε τὰ βλέμματα

ἀριθ. 1672, σελ. 4, στήλ. 4, σειρὰ 20, γράφει τὸν ἀκόλουθο μαργαρίτη :

Γάμοι εὐδαίμονι

«Ἐν Ἀδριανουπόλει ἐτελέθησαν ἐπισημότατα πτὴν παρελθούσῃ Κυριακῇ οἱ γάμοι τοῦ κ. Κ. Κυριαζοπούλου, ἱατροῦ ἐν Μεσσοβούνῳ τῆς Αὐστραλίας, μετὰ τῆς ὑπὸ πολλῶν φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων χηρυσμάτων πεπρωκυμένης ὁδοῦ Ἀντιγόνης Κ. Δὴ ἠμυσσα, πρυτάνεως τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἱατρικοῦ σώματος, ἐνὸς τῶν κυριωτέρων αὐτόθι ἐθνικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν παραγόντων».

Ἄσας ἀρίστοι περάστε τὸν σὸ ἀΝουμά, γιὰ τὴν κόντὰ ὁ Σπανούδης μὲ τὴν «Πρόδο» τοῦ ἀρχισὲ νὰ μᾶς θυμίζει τὴ μακχρίτισσα «Πρωία».

Γ. Γ.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

(Ἀπὸ Πέμτη σὲ Πέμτη)

Τὸ περασμένο Σάββατο παρατηρήθηκε τὸ Ὑπουργεῖο Θεοτόκη καὶ κλήθηκε ὁ κ. Ράλλη νὰ σχηματίζει Ὑπουργεῖο. Οἱ νέοι ὕπουργοι ὁριστῆκαν τὴν Τρίτη καὶ εἶναι : Ράλλης, ὕπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν, Β. Μανουσogiαννάκης τῶν Στρατιωτικῶν, Β. Μισούλης τῶν Ναυτικῶν, Ζωγράφος τῶν Ἐξωτερικῶν, Ν. Στράτος τῶν Ἐσωτερικῶν, Ἐπ. Δεληγιάννης τῆς Δικαιοσύνης καὶ Γερόκωστούπουλος τῆς Παιδείας. —Καταστρεφτικοὶ σεισμοὶ γινήκανε πάλι τὴν περασμένη βδομάδα στὴν Ἀμαλιάδα καὶ στὰ γύρω χωριά. Τὸ χωριὸ Χαδари καταστράφηκε σχεδὸν ὁλόκληρο, πάντου ἀπὸ γαράντα σκοτωθῆκανε, ἀπείροι λαθωθῆκανε καὶ τὰ σπῆτια ἄλλα πέσανε καὶ ἄλλα βλαφτῆκανε σημαντικά. Ζημιεὶς πάσανε καὶ τὰ χωριά Καλύδια, Σαμπάναχα, Σώστης καὶ Ὀλγα.

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—Ὅλη τὴ βδομάδα μας τὴν περάσαμε μὲ τὴν ὑπουργικὴ μεταβολή. Αὐτὸ δὲ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ σημερὸν μᾶς «Χρονικὸ βδομαδιατικόν», τὸ φτωχόν. Ἄν εἴπαμεν καὶ οἱ σεισμοὶ τῆς Ἀμαλιάδας, νὰ κόψουνε λιγάκι τὴ μονοτονία, θάμαστε γιὰ κρέμασμα.

—Ὁ κ. Ράλλης πρὶν κόμει τὸ Ὑπουργεῖο τοῦ φώναζε πῶς δὲ βλάπτει νὰ γίνουσι καὶ σήμερον ἄκομα βουλευτικὲς ἐκλογεὶς. Τώρα ποῦ γινε πρωθυπουργὸς εἶδε πῶς βλάπτει καὶ δὲ μιλάει πιά γιὰ διάλυση.

—Μὰ μίλησε ὁ βουλευτὴς κ. Ρεπουλὴς μ' ἕνα τσουχτερό γράμμα τοῦ ποῦ δημοσιεύθηκε στὴν «Ἐστία» τῆς Τετάρτης καὶ τοῦ τὸ θύμωσε, σὰ νὰν τοῦλεγε : «Τσαμπουνάγες ὅσο βρίσκουσιν ἀπ' ἔξω καὶ τώρα λούραζες ποῦ γινήκανε πρωθυπουργός.»

—Οἱ ἐφημερίδες καθεμερὶν δημοσιεύουν τώρα τὸ «Ἔργα καὶ ἡμέραι τοῦ Νέου Ὑπουργείου», δηλ. πάψεις, διορισμοὺς καὶ μεταθέσεις. Κι ὁμως τὸ Ὑπουργεῖο τοῦ Ράλλη ἤρθε γιὰ νὰ σώσει τὸν τόπο. Γιὰ τὴν ὥρα, κατὰ γίνεταί νὰ σώσει τὸ κάμμα τοῦ ποῦ λιμοχτονοῦσε τέσσερα χρόνια ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀρχή.

—Ὅσο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ τόπου, ἔχουμε καιρό, ἀφοῦ τίποτε δὲ μᾶς βιάζει.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ε. Ἰγ. στὴν Καλκούτα. Λάβαμε τὴ συντροφὴ καὶ εὐχαριστοῦμε.—κ. Θ. Πρ. σὸ Δεδεχγίτε. Λάβαμε τὴ συντροφὴ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Σοῦ στέλλουμε τὸ 348.—κ. Α. Γεωρ. στὴ Σάμο. Φρόντισε, σὲ παρακαλοῦμε, γιὰ τὴς ἀπόδειξεις ποῦ σοῦ στείλαμε.—κ. Γ. Γ. στὴν Προύσα. Σ' εὐχαριστοῦμε. Θυμήσου καὶ γιὰ τὴ συντροφὴ.

ΜΕ ΜΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100 000 !

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκαστον γραμματίον ἰσχύον διὰ τὴν κλήρωσιν 25 Ὀκτωβρίου 1909 τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ :

ΜΕΓΑ ΚΕΡΔΟΣ	ἐκ δραχ.	100,000
1 Κέρδος	»	23,000
1 « ἐρδος	»	10,000
3 Κέρδη	»	5,000
3 Κέρδη	»	1,000
118 Κέρδη	»	100
537 Κέρδη	»	50

1000 ἐν ὅλῳ κέρδη ἀξίας δραχμῶν..... 223,000

Γραμματία πωλοῦνται. Ἐἰς τα σήμωσια ταμεῖα καὶ λοιπὰς δημοσίας τρεχ. εἰς τὰς Τραπεζὰς, εἰς τοὺς σταθμάρχας καὶ στασιάρχας τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστὰς τῶν μονοπωλίων καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων πρὸς δραχ. μίαν ἕκαστον γραμματίον, ἰσχύον διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων.

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

ΜΑΝΩΛΗΣΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕ ΠΙΑΝΟ

Τυπωθήκανε στὴ Λειψία καὶ πωλοῦνται στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμά».

α') ΠΟΙΗΣΗ ΜΑΛΑΚΑΣΗ :

- 1) Στὴν ἀνέμη καρφωμένα . Δρ. 1.—
- 2) Τραγουδάκι » 1.—
- 3) Στὴ νῆσο πέρα ὁ πύργος τῆς Ἀθω-
ρητης » 1.—

β') ΠΟΙΗΣΗ ΑΔΕΣ. ΠΑΛΛΗ :

- 4) Μολιδιάτισσα Δρ. 1.—
- 5) Μισιριώτισσα » 1.—
- 6) Ρουμελιώτισσα » 1.50
- 7) Ἀφροδίτη » 1.50
- 8) Χαίντε χυρδε » 1.—
- 9) Μικρούλα » 1.50
- 10) Στὸν Ἑποπα (μαλλιανικὰ Πόπ!) Χαρίζεται.
Ὅλα μαζί ἕνας τομος δρ. 5.

ΤΟ ΜΟΤΟ ΜΑΣ

Μὲ γλώσσα ζωντανὴ νὰ ποῦμε ζωντανὲς ἰδέες στὸ ζωντανό λαό.

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ἐκδοσε στὴ ζωντανή μας γλώσσα τῶν καλύτερων ἔργων τῶν πρὸ ἱκανομένων φιλόσοφων. Βγῆκε κίόλα τὸ πρῶτο βιβλίον

ΤΟ ΕΕΡΙΖΩΜΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΙΑΣ

Τὸ δεύτερο βιβλίον ποῦ θὰ ἐκδοθεῖ σὲ λίγες μέρες θάναί

Η ΜΑΝΝΑ

Τοῦ Μάξιμ Γκόρκυ

Συντροφὴ χρονιάτικα φρ. χρ. 15, ἑξαμηνιάτικα φρ. χρ. 7,50.

Laos' Monthly Libriry
306 w. 54 th. St., Carty
New York

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντοκοὶ καταθέσεις

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμματία

Τροποποιήθηκε τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμματία νέων ἐντοκῶν καταθέσεων ἐν ὅψει ἡ ἐπὶ προθεσμία δηλοποιεῖται. ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τραπεζὰ τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρὰ τῇ Κεντρικῇ Καταστήματι καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμματία ἀποδοτέας ἐν ὅψει ἡ ἐν ὁρισμένη προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ.

1) 1) τοῖς 0 0 κατ' ἔτος δια τὰς ἐν ὅψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσὸ ὁρ. 10.000. πέραν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τοκοῦ ὁριζομένου εἰς 1 τοῖς 0 10 κατ' ἔτος μέχρι 50,000 δραχμῶν πέραν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς 1)2 τοῖς 0 10 Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν παραδόχουμένου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2) ταῖς 0 10 κατ' ἔτος δια τὰς καταθέσεις ἀποδοτέας μετὰ 3 ἡμῶνας τουλάχιστον.

2) 1 2 τοῖς 0 10 κατ' ἔτος δια τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἐν ἔτος τουλάχιστον.

3) τοῖς 0 10 κατ' ἔτος δια τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἐτη τουλάχιστον.

3) 1 2 τοῖς 0 10 κατ' ἔτος δια τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἐτη τουλάχιστον.

4) τοῖς 0 0 κατ' ἔτος, δια τὰς καταθέσεις τῆς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἐτη τουλάχιστον ὡς καὶ δια τὰς πέρα τῶν πέντε ἐτῶν ἢ τὰς διαρκεῖς

Καταθέσεις εἰς χρυσὸν

Δέχεται ἐπὶ ἐντόκου καταθέσεις εἰς χρυσὸν ἢ εἰς φραγκὰ καὶ λίρα Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὁρισμένη προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ :

1) 1)2 τοῖς 0 κατ' ἔτος διὰ καταθέσεις 6 μηνῶν τουλάχιστ.
2) » » » » » » 1 ἔτους »
2) 1)2 » » » » » » 2 ἔτων »
3) » » » » » » 4 » »
4) » » » » » » 5 » »

Αἱ ἐμολογεῖται τῶν ἐντοκῶν καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ἐνημερικτικὴ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἐμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῇ Κεντρικῇ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ κατατοῖς Ὑποκαταστήματι τῆς τραπεζῆς εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰ, ὃ ἐγένετο ἢ καταθέσεις.

Ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Γ. προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, Βιομηχανικὴ καὶ Ἐμπορικὴ Ἀκαδημία δηλοῖ, ὅτι τὰ μαθήματα τῶν σχολῶν αὐτῆς (Γεωργικῆς, Βιομηχανικῆς, Ἐμπορικῆς, Μηχανουργικῆς, Ἀρχιτεκτονικῆς), ἄρχονται τῇ 15ῃ Σεπτεμβρίου, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ ἀπὸ τῆς 20ῆς Αὐγούστου. Πρόγραμμα ἀποστέλλεται δωρεάν εἰς τοὺς αἰτοῦντας.